

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: PO-2S/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8022200307
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tatiana Sabadošová
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2023:8022200307.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX. XXXX XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., právne zast. Advokátska kancelária JUDr. Daša Bajanová, s. r. o., so sídlom Starosaská 3, 052 01 Spišská Nová Ves, proti žalovanému: Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č.k. OU-PO-OOP6-2018/046876-POE zo dňa 10. decembra 2018 takto

rozhodol:

- I. Žalobu z a m i e t a.
- II. Účastníkom konania právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.
- III. Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Žalobca si návrhom, ktorý bol bývalému Obvodnému pozemkovému úradu v Kežmarku doručený dňa 14. decembra 2004, požiadal v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej aj „reštitučný zákon“ alebo „zákon č. 503/2003 Z.z.“) o navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v katastrálnom území Spišská Belá, vedených v pozemnoknižných vložkách (ďalej aj „PKV“) č. 1058, 1059, 2509, 2330, 1060, 2329, 2331, 1016, 1020, v katastrálnom území Podhorany, vedených v PKV č. 627, v katastrálnom území Bušovce, vedených v PKV č. 430, 79, 388, 101, 74, 73, 102, 129, 78, 107, 298, 84, 282, 297, 296, po vlastníkoch E. F. a G. F., B. C., po E. (B.) B. a E. (H.) B., B. I., a po J. B.. Súčasťou podania boli konfiškačné rozhodnutia Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.V.-40/46-III. zo dňa 28. februára 1947 na katastrálne územie Slovenská Ves, Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B.-71/46-III. zo dňa 7. februára 1947 na katastrálne územie Bušovce, Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B.- 53/46-III. zo dňa 6. februára 1947 na katastrálne územie Bušovce a Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.B.- 234/46-III. zo dňa 16. januára 1947 na katastrálne územie Spišská Belá. Uvedenými rozhodnutiami došlo k odňatiu pôdohospodárskeho majetku pôvodných vlastníkov, osôb nemeckej národnosti, podľa § 2 nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Zb. n. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa (ďalej aj „nariadenie č. 104/1945“).

2. Následne Okresný úrad Kežmarok, odbor pozemkový a lesný (ďalej aj „orgán prvého stupňa“) rozhodnutím č.k. OU-KK-PLO-2018/000883-26-KM zo dňa 28. marca 2018 rozhodol tak, že pôvodným

vlastníkom E. F., nar. XX. XXXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXXXXX XXXX v Bad Nauheim, Nemecká spolková republika a G. F., B. C., nar. X. XXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXXXXX XXXX, v Usingen, Nemecká spolková republika, po ktorých si účastník konania A. B., nar. XX. XXXX XXXX, bytom C. XXXX/XX, D. uplatnil nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom, z dôvodu nesplnenia podmienok určených v § 3 ods. 2 reštitučného zákona nevznikol nárok na vyňatie pozemkov, zoštátnených v katastrálnych územiach Spišská Belá, Slovenská Ves a Bušovce na základe Rozhodnutia konfiškačnej komisie v Kežmarku Č.S.B.-234/46/III. zo dňa 16. januára 1947, Rozhodnutia konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B-53/46-III. zo dňa 7. februára 1947, Rozhodnutia konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B-53/46-III. zo dňa 6.2.1947, Rozhodnutia konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.V.-40/46/III. zo dňa 28. februára 1947, z konfiškácie.

3. Orgán prvého stupňa uvedené rozhodnutie odôvodnil tým, že podmienkou vzniku nároku na vyňatie pozemkov z konfiškácie podľa § 3 ods. 2 reštitučného zákona je kumulatívne splnenie štyroch podmienok, a to štátne občianstvo, trvalý pobyt na území SR, odňatie vlastníckeho práva k pozemkom, neodsúdenie podľa osobitných predpisov, pričom v predmetnom konaní žalobca nepreukázal slovenské, resp. československé štátne občianstvo pôvodných vlastníkov, t.j. starých rodičov žalobcu a zároveň nebol preukázaný ani ich trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Preto pôvodným vlastníkom nevznikol nárok na vydanie pozemkov a teda odvodene od ich práva tento nárok nevznikol ani samotnému žalobcovi. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, štátny archív v Prešov, pracovisko Poprad oznámilo orgánu prvého stupňa, že jediným dokladom o štátnej príslušnosti E. F. a jeho manželky G. F., B. C. je Popisný hárok Bušovce zo sčítania ľudu z 1938, z ktorého je zrejmé, že títo majú štátnu príslušnosť slovenskú a národnosť nemeckú. V zmysle ústavného dekrétu prezidenta republiky č. 33 z 2. augusta 1945 o úprave československého štátneho občianstva osôb národnosti nemeckej a maďarskej boli títo pozbavení štátneho občianstva z dôvodu príslušnosti k nemeckej národnosti. Dôkaz o znovunadobudnutí československého štátneho občianstva a trvalom pobyte pôvodných vlastníkov na území Slovenskej republiky nepredložili ani účastník konania, ani jeho právni zástupcovia a nepodarilo sa ho získať ani správne orgánu na základe jeho vlastnej činnosti a to napriek tomu, že následne boli vydané právne normy, ktorými bolo možné získať späť československé štátne občianstvo ako napr. vyhláška ministra vnútra č. 51 zo dňa 25. augusta 1945, vyhláška ministra vnútra č. 254 zo dňa 20. decembra 1946, vládne nariadenie č. 76 zo dňa 13. apríla 1948, vyhláška ministra vnútra č. 119/1949 Zb. zo dňa 18. mája 1949.

4. Proti vyššie uvedenému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie dňa 06. apríla 2018, pričom žalovaný rozhodnutím č. OU-PO-OOP6-2018/023533-POE zo dňa 4. júna 2018 rozhodnutie orgánu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a procesných väd. Žalovaný uložil orgánu prvého stupňa povinnosť pokračovať ďalej v konaní v zmysle reštitučného zákona, konať s oboma splnomocnenými zástupcami žiadateľa - žalobcu a vyzvať ich na odstránenie všetkých nedostatkov reštitučného nároku žiadateľa a poskytnúť im pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu. Zároveň uložil povinnosť zaobstarat' chýbajúcu PKV č. 627, katastrálnom území Podhorany, keďže aj na uvedené parcely bol žiadateľom uplatnený reštitučný nárok a bez získania tejto PKV nie je možné zistiť vlastníkov parcel, ani reštitučný titul, na základe ktorého malo byť vlastnícke právo k týmto parcelám ich vlastníkom odňaté. Žalovaný taktiež upozornil orgán prvého stupňa, že vo výrokovej časti následného rozhodnutia je tento povinný rozhodnúť v zmysle § 5 ods. 2 reštitučného zákona o tom, či pôvodní vlastníci spĺňajú, resp. nespĺňajú podmienky ustanovené § 3 ods. 2 reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu.

5. Orgán prvého stupňa po vrátení veci rozhodnutím č. OU-KK-PLO-2018/000883-43-KM zo dňa 24. septembra 2018, právoplatným dňa 11. októbra 2018, rozhodol o zastavení reštitučného konania v časti navrátenia vlastníctva k pozemkom po E. (B.) B., E. (H.) B., B. I., a rozhodnutím č. OU-KK-PLO-2018/000883-44-KM zo dňa 24. septembra 2018, právoplatným dňa 18. októbra 2018, o zastavení reštitučného konania v časti navrátenia vlastníctva k pozemkom po J. B..

6. Predmetom reštitučného konania tak ostal nárok žalobcu uplatnený po vlastníkoch E. F. a G. F., B. C.. Orgán prvého stupňa rozhodnutím č. OU-KK-PLO-2018/000883-45-KM zo dňa 1. októbra 2018 rozhodol tak, že pôvodní vlastníci E. F., nar. XX. XXXXXXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXXXXX XXXX, v Bad Nauheim, Nemecká spolková republika a G. F., B. C., nar. X. XXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXXXXX XXXX, v Usingen, Nemecká spolková republika, nespĺňajú podmienky ustanovené v § 3 ods. 2 reštitučného

zákona na navrátenie vlastníctva k pozemkov alebo na priznanie práva na náhradu, keďže v konaní nebolo preukázané ich štátne občianstvo ČSFR v čase straty vlastníctva i dobe úmrtia a ani ich trvalý pobyt na území ČSFR v čase straty vlastníctva i v dobe ich úmrtia.

7. Voči tomuto rozhodnutiu podal žalobca dňa 3. októbra 2018 odvolanie, doručené dňa 4. októbra 2018 a namietal, že orgán prvého stupňa rozhodoval o osobách, ktoré nie sú účastníkmi konania a ktoré si reštitučný nárok neuplatnili, pričom skúmal ich štátnu príslušnosť a ich trvalý pobyt. Žalobca taktiež poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 127/2010 z 22.6.2010 o uprednostňovaní citlivého prístupu k uplatňovaným reštitučným nárokom a nález ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS 7/2014 o účele reštitučných zákonov, ktorým je zmiernenie majetkových krívd a iných krívd z obdobia od 25. februára 1948 do 1. januára 1990. V podaní označenom ako Doplnenie k odvolaniu uviedol, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp .zn. 9 Sžr/132/2013, na ktoré poukazoval orgán prvého stupňa, nie je možné použiť, lebo tento rozsudok sa týka reštitučných nárokov podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárske majetku (ďalej aj „zákon č. 229/1991 Zb.“) a nie reštitučného zákona, na základe ktorého si žalobca uplatnil reštitučný nárok.

8. Žalovaný rozhodnutím č. OU-PO-OOP6-2018/046876-POE zo dňa 10. decembra 2018 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) zmenil rozhodnutie orgánu prvého stupňa tak, že:

„K. A. B., nar. XX. XXXX XXXX, bytom C. XXXX/XX,XXXXX D., ktorý si dňa 14. decembra 2004 uplatnil na bývalom Obvodnom pozemkovom úrade v Kežmarku nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom pôvodne vedeným v pozemkovoknižných vložkách č. 1058, 2509, 1059, 2331, 2330, 2329, 1060 nachádzajúcim sa v k.ú. Spišská Belá a pozemkom pôvodne vedeným v pozemkovoknižných vložkách č. 79, 298, 73, 78, 282, 107, 102, 296, 129, 388, 297, 74, 84, 430, 101 nachádzajúcim sa v k.ú. Bušovce, ktoré boli konfiškované pôvodným vlastníkom E. F., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXXX XXXX v L. C., Nemecká spolková republika a G. F., B. C., nar. X. XXXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXX XXXX v M., Nemecká spolková republika rozhodnutím konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.B - 234/46/III. zo dňa 16. januára 1947 o konfiškovaní poľnohospodárskeho majetku E. F. a jeho manželky G. F., B. C. nachádzajúceho sa v k.ú. Spišská Belá, rozhodnutím konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B-53/46-III. zo dňa 6. februára 1947 o konfiškovaní poľnohospodárskeho majetku G. F., B. C. nachádzajúceho sa v k.ú. Bušovce a rozhodnutím konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B-53/46-III. zo dňa 6. februára 1947 o konfiškovaní poľnohospodárskeho majetku E. F. nachádzajúceho sa v k.ú. Bušovce nespĺňa podmienky ustanovené v § 3 ods. 2 reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva k pozemkom alebo priznanie práva na náhradu za ne z dôvodu, že pôvodných vlastníkov E. F., nar. XX. XXXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXX XXXX v L. C., Nemecká spolková republika a G. F., B. C., nar. X. XXXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXX XXXX v M., Nemecká spolková republiky nie je možné považovať za osoby, ktorým vnikol nárok na vyňatie pozemkov z konfiškácie v zmysle ust. § 3 ods. 2 reštitučného zákona, a taktiež z dôvodu nesplnenia hmotnoprávnej podmienky na navrátenie vlastníctva v zmysle § 2 ods. 1 reštitučného zákona v spojení s § 3 ods. 2 reštitučného zákona, nakoľko ku konfiškácii majetku E. F., nar. XX. XXXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXX XXXX v L. C., Nemecká spolková republika a G. F., B. C., nar. X. XXXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXX XXXX v M., Nemecká spolková republiky, došlo pred rozhodným obdobím (pred 25.02.1948);

II. A. B., nar. XX. XXXX XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXXXX D., nie je oprávnenou osobou v zmysle § 2 ods. 2 reštitučného zákona po G. C. zapísanej v pozemkovoknižnej vložke č. 627, k.ú. Podhorany, ktorá pozemky zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. 627, k.ú. Podhorany nadobudla titulom dedenia dňa 31. mája 1896, pod č. 1044, nakoľko sa nejedná o totožnú osobu s pôvodnou vlastníčkou G. F., B. C., nar. X. XXXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXX XXXX v M., Nemecká spolková republiky, po ktorej si A. B., nar. XX. XXXX XXXX, bytom C. XXXX/XX,XXXXX D., uplatnil dňa 14. decembra 2004 nárok na vrátenie vlastníctva.“

9. Ohľadom bodu I. výroku žalovaný konštatoval, že žalobca si uplatnil reštitučný nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré boli odňaté pôvodným vlastníkom E. F. a jeho manželke G. F., B. C. a to starým rodičom žalobcu. E. F., nar. XX. XXXXXXX XXXX bol pôvodným vlastníkom pozemkov nachádzajúcich sa pôvodne v PKV č. 2330, 2329 a G. F., B. C., nar. X. XXXXXXX XXXX bola pôvodnou vlastníčkou pozemkov nachádzajúcich sa v katastrálnom území Spišská Belá, pôvodne v PKV č. 1058, 2509, 1059, 2331, 2330, 2329, 1060 a v katastrálnom území Bušovce pôvodne v PKV č. 79, 298, 73, 78, 282, 107, 102, 296, 129, 388, 297, 74.

10. Správny orgán konštatoval, že majetok pôvodných vlastníkov bol konfiškovaný na základe rozhodnutí konfiškačnej komisie a uzavrel, že z podaného reštitučného návrhu žalobcu zo dňa 14. decembra 2004 vyplýva, že tento si uplatnil nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom nachádzajúcim sa v katastrálnom území Spišská Belá, Podhorany a Bušovce, pričom reštitučné konanie je návrhovým konaním ovládaným dispozičnou zásadou, preto pokiaľ v zákonom stanovenej lehote na uplatnenie reštitučných nárokov svoj nárok na vrátenie pozemkov neuplatnil aj o pozemky nachádzajúce sa v katastrálnom území Slovenská Ves, tieto nemožno zahrnúť do predmetu reštitučného konania.

11. Čo sa týka námietky žalobcu, že orgán prvého stupňa rozhodol o osobách, ktoré nie sú účastníkmi konania a nerozhodol o právach osoby, ktorá si reštitučný nárok uplatnila, žalovaný dospel k záveru, že orgán prvého stupňa nesprávne formuloval znenie výrokovvej časti a preto uvedený nedostatok odstránil jej zmenou, pričom skutkové ako aj právne závery orgánu prvého stupňa považoval za vecne správne, zákonné a náležite odôvodnené.

12. Čo sa týka námietky žalobcu, že na vec nemožno aplikovať závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015 a zisťovať trvalý pobyt a štátne občianstvo u pôvodných vlastníkov, žalovaný uviedol, že uvedené skutočnosti sú relevantné pre posúdenie splnenia podmienok podľa § 3 ods. 2 reštitučného zákona. Poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/153/2009 zo dňa 24. februára 2010, v ktorom súd dospel k obdobným záverom o potrebe zisťovania trvalého pobytu a štátneho občianstva u pôvodných vlastníkov, pričom sa jednalo o reštitučné konanie vedené podľa reštitučného zákona č.503/2003 Z.z. a zároveň aj na rozhodnutie sp. zn. 10Sžr/3/2012 zo dňa 25. januára 2013, v zmysle ktorého právna argumentácia týkajúca sa reštitučného nároku podľa zákona č. 229/1991 Zb. a výkladu jeho ustanovenia § 6 ods. 2, táto platí pre jej obsahovú totožnosť aj v prípade reštitučného nároku uplatneného podľa reštitučného zákona č. 503/2003 Z.z. Potreba zisťovania uvedených skutočností podľa záverov žalovaného vyplývala priamo z ustanovenia § 3 ods. 2 reštitučného zákona, pričom nepreukázanie ktoréhokoľvek z predpokladov má za následok nesplnenie podmienok podľa § 3 ods.2 reštitučného zákona u účastníka konania, ktorý si reštitučný nárok uplatnil po pôvodných vlastníkoch, ktorým bol majetok konfiškovaný.

13. Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za pozemky, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona je, aby si účastník konania uplatnil reštitučný nárok podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona a súčasne, aby preukázal skutočnosti, na základe ktorých prešli reštitučným nárokom uplatnené pozemky v rozhodnej dobe na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 reštitučného zákona, ako aj preukázal splnenie zákonných podmienok ustanovených v § 2 ods. 1 a 2 reštitučného zákona, pričom dôkazné bremeno v zmysle § 5 ods. 1 zaťažuje účastníka konania. Na základe uvedeného správny orgán konštatoval, že z fotokópie Popisného hárku Bušovce zo sčítania ľudu z roku 1938 vyplýva, že v roku 1938 mali E. F. a N. F., B. C. štátnu príslušnosť slovenskú a národnosť nemeckú. V zmysle § 1 ods. 2 ústavného dekrétu prezidenta títo stratili československé štátne občianstvo, avšak na základe ich žiadosti im mohol príslušný orgán konštitutívnym rozhodnutím československé štátne občianstvo vrátiť. Žalobca nepreukázal a zároveň ani správne orgánu sa nepodarilo zistiť, že by pôvodným vlastníkom nehnuteľností bolo vrátené československé štátne občianstvo po ich odsune do Nemecka a taktiež ani nebolo preukázané, že by mali trvalé bydlisko na území Slovenskej republiky.

14. K ustanoveniu § 3 ods. 2 reštitučného zákona žalovaný uviedol, že zákon v predmetnom ustanovení nestanovuje povinnosť preukázať štátne občianstvo a trvalý pobyt osôb, ktorým bol majetok konfiškovaný k určitému dňu, avšak stanovuje okruh osôb, ktoré je potrebné považovať za osoby, ktorým vznikol nárok na vyňatie majetku z konfiškácie podľa reštitučného zákona a týmito sú občania SR (ktorí v súčasnosti sú občanmi SR, resp. boli v čase ich smrti) a ktoré majú trvalý pobyt na jej území (prítomný čas použitý v ust. § 3 ods. 2 reštitučného zákona nasvedčuje tomu, že sa jedná o osoby, ktoré stále majú trvalý pobyt na území SR, a za predpokladu že zomreli, tak ho mali v čase ich smrti a ktoré neboli odsúdené podľa osobitných predpisov ku určitému dňu).

15. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí zároveň poukázal na to, že najnovšia judikatúra Najvyššieho súdu SR, konkrétne v rozhodnutí sp. zn. 4Sžr/2/2017 z 6. februára 2018, dospela k záveru, že „konfiškáciou na základe predpisov z 1945 (nar. Č.104/1945Zb.), ktorými sa po vojne riešili majetkové pomery osôb nemeckej, maďarskej národnosti a osôb považovaných za zradcov nepriateľov

slovenského národa, nebola zásadne produktom komunistickej nadvlády. Obdobie od konca druhej svetovej vojny až po 25.2.1948 takéto znaky negatívne poňatého výkonu štátnej moci a politickej perzekúcie vtedajšieho štátneho režimu proti jednotlivcovi nenesie, resp. mu ani historické analýzy neprisudzujú....Z uvedeného je zrejmé, že zákonodarca obdobie tzv. tretej republiky- Československej republiky (1945- 1948)...nepovažuje za reštitučné účely za dobu neslobody....Najvyšší súd Slovenskej republiky teda konštatuje, že v danom prípade došlo ku konfiškácií nehnuteľného majetku osoby uplatňujúci si reštitučný návrh pred začatím rozhodného obdobia, t.j. pred 25.2.1948, a preto nebola splnená zákonná hmotnoprávna podmienka na vydanie nehnuteľnosti podľa zákona o pôde v zmysle § 4 ods. 1 v spojení s § 6 ods. 2 zákona o pôde, a to , že nebolo dodržané rozhodné obdobie odňatia jej vlastníckeho práva štátom.“ Nakoľko v predmetnom prípade ku konfiškácii majetku pôvodných vlastníkov došlo pred 25. februárom 1948, nebolo dodržané rozhodné obdobie odňatia ich vlastníckeho práva štátom, čo je prekážkou navrátenia vlastníctva k nim.

16. Bod II. výroku správny orgán odôvodnil tým, že čo sa týka parcely v PKV č. 627, v katastrálnom území Podhorany, vlastník G. C., ktorá pozemky nadobudla titulom dedenia dňa 31. mája 1896, nie je G. F., B. C., nar. X. XXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXXX XXXX v Usingen, nakoľko v čase dedenia táto ešte nebola nažive.

II.

Prvostupňové konanie pred správnym súdom

17. Voči rozhodnutiu žalovaného a rozhodnutiu orgánu prvého stupňa podal žalobca správnu žalobu zo dňa 31. januára 2019, doručенú Krajskému súdu v Prešove ako v tom čase vecne a miestne príslušnému správneému súdu dňa 01. februára 2019 a namietal, že vo výroku žalovaného sú riešené len reštitučné nároky na katastrálne územia Spišská Belá a Bušovce a vo výroku 2 pre katastrálne územie Podhorany, avšak nie je rozhodnuté o nároku žalobcu vo vzťahu ku katastrálnemu územiu Slovenská Ves, pričom boli predložené doklady týkajúce sa uvedeného katastrálneho územia, vrátane rozhodnutí o konfiškácii zo dňa 28. februára 1947. Na základe uvedeného nie je žalobcovi zrejmé, z akého dôvodu sa o ním uplatnenom nároku nekonalo. Vzhľadom na to, že ako prvý rozhodol o katastrálnom území Podhorany žalovaný, žalobca stratil možnosť sa voči uvedenému výroku rozhodnutia brániť odvolaním, pričom odvolací orgán rozhodol o tom, o čom nerozhodoval prvostupňový správny orgán. Žalobca poukázal na to, že G. C. bola matkou G. F., B. C., nar. X. XXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXXX XXXX, t.j. právnej predchodkyne žalobcu a uvedené skutočnosti boli v administratívnom spise preukázané.

18. Žalobca poukázal na znenie § 3 ods. 1 a 2 reštitučného zákona, z ktorého vyplýva, že reštitučný nárok sa vzťahuje aj na konfiškáciu majetku - odňatie vlastníckeho práva podľa nariadenia SNR č. 104/1945 Zb. o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa, keďže jeho pôvodným vlastníkom boli nehnuteľnosti odňaté na základe uvedeného nariadenia rozhodnutiami konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.B.234/46/III. zo dňa 16. januára 1947, č. B-71/46-III zo dňa 7. februára 1947, č. B-53/46-III zo dňa 6. februára 1947, č. S.V.-40/46-111. zo dňa 28. februára 1947.

19. Žalobca taktiež uviedol, že jeho právni predchodcovia boli československými štátnymi občanmi, ktorí podľa § 1 ods. 2 dekrétu č. 33/1945 Sb. o úprave občianstva z dôvodu ich nemeckej národnosti, mali stratiť československé štátne občianstvo, avšak keďže preukázali svoju vernosť k Československej republike (Hlásenie o odsunovej jednotke Nemca - antifašistu zo dňa 18. marca 1947), bolo im zachované ich československé štátne občianstvo. Žalobca dôvodil, že v § 2 ods. 2 tohto dekrétu je upravená len žiadosť o zistenie, či československé štátne občianstvo osobe zostáva, preto mal za to, že jeho právni predchodcovia boli občanmi Československej republiky, nemeckej národnosti, boli antifašistami a mali trvalé bydlisko na území Československej republiky.

20. Zároveň však žalobca poznamenal, že podľa jeho názoru sa na základe reštitučného zákona prejednávali jednotlivé reštitučné nároky osôb, ktoré si uplatnili nároky na vrátenie nehnuteľností po pôvodných vlastníkoch, ktorým bol majetok konfiškovaný na základe nariadenia č. 104/1945 a u týchto osôb sa neskúmalo splnenie podmienok štátneho občianstva a trvalého pobytu v období konfiškácie a v období ich úmrtia. Čo sa týka rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015

žalobca uviedol, že sa jedná o rozhodnutie, ktorým sa najvyšší súd odklonil od dovtedajšej praxe, čím dochádza k porušeniu princípu právnej istoty a predvídateľnosti rozhodnutia.

21. Čo sa týka konštatovania žalovaného, že obdobie od konca druhej svetovej vojny po 25. február 1948 nebolo produktom komunistickej nadvlády, teda ak došlo ku konfiškácií nehnuteľností pred začatím rozhodného obdobia, pred 25. februárom 1948, nie je splnená zákonná hmotnoprávna podmienka na vydanie nehnuteľností, t.j. podmienky podľa § 3 ods. 2 reštitučného zákona, s uvedeným záverom žalobca nesúhlasí a považuje ho za nesprávne právne posúdenie veci. Poukázal na ustanovenie § 3 ods. 2 reštitučného zákona, v ktorom zákonodarca pripustil, že aj v prípade, ak boli konfiškované pozemky, následne pred rozhodným obdobím i pridelené v rámci predpisov o pozemkových reformách, takýto nárok sa rieši podľa § 7 predmetného zákona, teda zákonodarca priznal právo na vrátenie pozemkov aj za predpokladu, že boli odňaté pred rozhodným obdobím v rámci predpisov o pozemkových reformách. Žalobca taktiež uviedol, že mu nie je zrejmé, prečo v danom prípade žalovaný vychádzal z dátumu rozhodnutia konfiškačnej komisie, keď konfiškačné rozhodnutie bolo súdu predložené až v rozhodnom čase a až na základe uvedeného bola vyznačená konfiškácia, teda navrhnutá zmena zápisov v PKV a to už v rozhodnom čase. Na základe uvedeného mal žalobca za to, že rozhodnutie žalovaného je z uvedených dôvodov nezákonné, že odvolací správny orgán postupoval nezákonným postupom, porušil práva a právom chránené záujmy žalobcu, nesprávne právne vec posúdil, čím došlo k porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej moci, čo malo za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej a zároveň vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho navrhol rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím orgánu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť správne orgánu na ďalšie konanie.

22. Žalovaný sa k správnej žalobe vyjadril podaním zo dňa 28. marca 2019. K výrokovej časti rozhodnutia orgánu prvého stupňa uviedol, že táto nebola dostatočne určitá a postrádala spojitosť medzi žalobcom ako účastníkom konania a pôvodnými vlastníkmi, z daného dôvodu ju v súlade s § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov zmenil a potrebu zmeny dostatočným spôsobom odôvodnil a to aj v samotnej výrokovej časti, kde konkretizoval dôvody, na základe ktorých nebolo možné žalobcovi navrátiť vlastníctvo k pozemkom pôvodných vlastníkov. Žalovaný uviedol, že v preskúmanom rozhodnutí nenechal rozsah ani predmet reštitučného konania, nedopíňal dokazovanie, iba v súlade s ust. § 59 ods. 2 správneho poriadku zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu na základe podkladov nachádzajúcich sa v administratívnom spise. Za dôvod nesplnenia podmienok ustanovených v § 3 ods. 2 reštitučného zákona označil žalovaný tú skutočnosť, že pôvodní vlastníci tieto podmienky nespĺňali, preto ani žalobca nemohol byť oprávnenou osobou, ktorá si svoje právo odvodzovala od pôvodných vlastníkov. Žalovaný opätovne ako v preskúmanom rozhodnutí poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžr/132/2013, 10Sžr/3/2012 a 2Sžo/153/2009 a v súvislosti s uvedenými závermi konštatoval, že z administratívneho spisu nevyplývalo, že by pôvodní vlastníci po strate československého štátneho občianstva v zmysle dekrétu prezidenta č. 33/1945 Zb. opätovne nadobudli československé, resp. slovenské štátne občianstvo a taktiež, aby mali trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

23. Čo sa týka žalobcom predloženého Hlásenia o odsunovej jednotke Nemca- antifašistu č. 2033/I.-VIII/5-1947 zo dňa 18. marca 1947, žalovaný uviedol, že tento dokument nie je potvrdením preukazujúcim zachovanie, znovunadobudnutie alebo navrátenie československého štátneho občianstva. Tento dokument predstavuje splnenie hmotnoprávnej podmienky uvedenej v § 2 ods. 1 dekrétu prezidenta a to vernosť Československej republike, aktívny boj za jej oslobodenie, alebo trpenie nacistického alebo fašistického teroru, avšak na účely zachovania štátneho občianstva boli aj osoby označované ako antifašisti povinné v zmysle § 2 ods. 2 dekrétu prezidenta podať žiadosť o zistenie zachovania československého štátneho občianstva. Keďže táto žiadosť nebola žalobcom doložená a ani na základe vlastnej činnosti správneho orgánu sa ju nepodarilo získať, správny orgán nemal za preukázané vrátenie československého štátneho občianstva pôvodným vlastníkom.

24. Čo sa týka reštitučného nároku vo vzťahu ku katastrálnemu územiu Podhorany žalovaný uviedol, že skutočnosť, že G. C., zapísaná v PKV č. 627, nie je totožnou osobou so G. F., po ktorej si žalobca uplatnil reštitučný titul vyplýva z tej skutočnosti, že tieto pozemky boli získané do vlastníctva pôvodnej vlastníčky titulom dedenia dňa 31. mája 1896, pričom stará matka žalobcu v tom čase ešte nežila, teda je vylúčené, aby sa jednalo o totožnú osobu. Poukázal na to, že uvedenú skutočnosť konštatoval aj Okresný úrad Kežmarok, PLO, v rozhodnutí č. OU-KK-PLO-2018/000883-45-KM zo dňa 1. októbra 2018 a to na str. 7.

Keďže sa jednalo o iný dôvod, ako ten, na základe ktorého nebolo možné žalobcovi navrátiť vlastníctvo k odňatým pozemkom ani priznať náhradu za ne, žalovaný tento nárok žalobcu týkajúci sa PKV č. 627, katastrálne územie Podhorany, zahrnul do samostatného bodu č. 2 výrokovej časti. Záver žalobcu, že o katastrálnom území Podhorany bolo rozhodnuté až v preskúmanom rozhodnutí žalovaného je podľa názoru žalovaného absolútne nepodložený.

25. Vo vzťahu ku katastrálnemu územiu Slovenská Ves žalovaný uviedol, že žalobca si reštitučným návrhom neuplatnil reštitučný nárok na pozemky nachádzajúce sa v katastrálnom území Slovenská Ves v lehote podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona a to do 31. decembra 2004. Tvrdenia žalobcu o tom, že žalovaný nerozhodol o katastrálnom území Slovenská Ves a súčasne rozhodoval o katastrálnom území Podhorany sú len účelovými tvrdeniami žalobcu, ktoré nemajú podklad v administratívnom spise.

26. Vo vzťahu ku konštatovaniu žalovaného, že na priznanie reštitučného nároku nie sú splnené podmienky podľa § 3 ods. 2 reštitučného zákona, žalovaný uviedol, že tento záver vyplýval z nového smerovania judikatúry Najvyššieho súdu SR a zároveň z jeho kompetencie ako odvolacieho orgánu v súlade s apelačným princípom zakotveným v ust. § 59 ods. 2 správneho poriadku napraviť prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu a vo veci sám rozhodnúť. Otázka rozhodnej doby bola riešená v rozhodnutí žalovaného č. OU-PO-OOP6-2018/023533-POE zo dňa 4. júna 2018 a bola aj predmetom odvolania žalobcu proti rozhodnutiu Okresného úradu Kežmarok, PLO, č. OU-KK-PLO2018/000883-26-KM zo dňa 28. marca 2018, z toho dôvodu neobstojí tvrdenie žalobcu, že otázka rozhodnej doby netvorila predmet rozhodovania v prvostupňovom konaní, nakoľko Okresný úrad Kežmarok, PLO bol v zrušujúcom rozhodnutí žalovaného zo dňa 4. júna 2018 zaviazaný v otázke dodržania rozhodnej doby postupovať v súlade s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu SR.

27. Čo sa týka účinku konfiškačných rozhodnutí žalovaný uviedol, že nariadenie č. 104/1945 v zmysle ustanovenia § 1 ods. 1 písm. a) s okamžitou platnosťou a bez náhrady konfiškovovalo pre účely pozemkovej reformy pôdohospodársky majetok na území Slovenska, ktorý je vo vlastníctve osôb nemeckej národnosti. Napriek tomu, že právne účinky konfiškácie nastávali okamžikom právnej záväznosti nariadenia č. 104/1945, t.j. ex lege, odvíjali sa od konfiškačného rozhodnutia a pôsobili na majetok osôb nemeckej národnosti ex tunc ku dňu 1. marca 1945. Bez vydania konfiškačného rozhodnutia nebolo možné dospieť k záveru, koho bolo potrebné považovať za osobu podliehajúcu režimu nariadenia č. 104/1945, preto bolo potrebné dodržanie rozhodnej doby viazať na dátum vydania administratívneho správneho aktu. V danom prípade konfiškácia majetku pôvodných vlastníkov sa uskutočnila na základe rozhodnutia konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.B.-234/46/III. zo dňa 16. januára 1947, č. B-71/46-III. zo dňa 7. februára 1947 a č. B-53/46-III. zo dňa 6. februára 1947. Na základe uvedeného dospel žalovaný k záveru, že neboli splnené podmienky podľa § 3 ods. 2 reštitučného zákona a zároveň neboli splnené ani hmotnoprávne podmienky na navrátenie vlastníctva v zmysle § 2 ods. 1 reštitučného zákona v spojení s § 3 ods. 2 reštitučného zákona z dôvodu, že ku konfiškácii došlo pred rozhodným obdobím. Záverom žalovaný uviedol, že v správnej žalobe sa nenachádza žiaden žalobný dôvod, ktorý by smeroval proti rozhodnutiu Okresného úradu Kežmarok, PLO, č. OU-KK-PLO-2018/000883-45-KM zo dňa 1. októbra 2018, preto nie je možné dospieť k záveru, na akom základe žiada žalobca zrušenie prvostupňového správneho rozhodnutia. Na základe uvedených skutočností mal žalovaný za to, že nie je dôvod na zrušenie preskúmaného rozhodnutia žalovaného, ani orgánu prvého stupňa.

28. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného k správnej žalobe zo dňa 7. mája 2019 uviedol, že žalovaný porušil procesný postup upravený správnym poriadkom, ak zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktoré bolo neurčité a v rozpore so zákonom. Žalobca mal za to, že žalovaný mal uvedené rozhodnutie zrušiť. Rozhodnutie žalovaného považoval za nahradenie, resp. rozhodnutie vo veci, aby boli odstránené vady prvostupňového orgánu pri rozhodovaní. Žalobca poukázal na to, že z rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu nie je zrejmé, o akých katastrálnych územiach rozhodoval, preto ak žalovaný rozhodoval o konkrétnych katastrálnych územiach, rozhodoval o žalobcom uplatnených nárokoch, o ktorých však nerozhodol prvostupňový správny orgán, keďže ich nešpecifikoval. Žalobca taktiež uviedol, že do administratívneho spisu doložil všetky doklady, pričom práve z týchto vyplýva, že G. C., ktorá pozemky získala dedením zo dňa 31. mája 1896, bola matkou G. F., B. C., nar. X. XXXXXX XXXX, čo pred prvostupňovým správnym orgánom nebolo sporné, preto konštatovanie žalovaného vo výroku II považuje za nezákonné. Žalobca má za to, že správnym procesným postupom žalovaného by bolo, ak by rozhodnutie bolo zrušené a prvostupňový

správny orgán by bol zviazaný na vysporiadanie sa s vadami výroku prvostupňového správneho rozhodnutia. Čo sa týka štátneho občianstva pôvodných vlastníkov žalobca zotrval na svojom názore, že v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 ústavného dekrétu č. 33/1945 Sb. tým, že títo preukázali vernosť k Československej republike, zostalo im československé štátne občianstvo zachované. Taktiež mal za to, že nemožno zisťovať štátne občianstvo ani trvalý pobyt u pôvodných vlastníkov, nakoľko takéto podmienky z reštitučného zákona nevyplývajú. K rozhodnému obdobiu žalobca uviedol, že v ustanovení § 2 ods. 1 reštitučného zákona je riešená problematika rozhodného obdobia, avšak zo znenia § 3 ods. 2 druhá veta vyplýva, že je tu daný okruh oprávnených osôb, ktorým bolo odňaté vlastnícke právo k pozemkom, okrem iného aj s odkazom na nariadenie č. 104/1945. Žalobca mal za to, že jednotlivé hmotnoprávne nároky žalobcu sú žalovaným posudzované odlišne bez toho, aby sa žalovaný vyrovnal so skoršími rozhodnutiami i súdnymi rozhodnutiami, o ktorých už bolo rozhodnuté na základe iného právneho posúdenia, keď došlo k prinavráteniu majetku v rámci reštitučného zákona oprávneným osobám.

29. Žalovaný k vyjadreniu žalobcu k vyjadreniu žalovaného k správnej žalobe zo dňa 17. júna 2019 uviedol, že v zmysle § 59 ods. 1 správneho poriadku je odvolací orgán oprávnený preskúmať napadnuté rozhodnutia, doplniť doterajšie konania a prípadné zistené vady odstrániť. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia je oprávnený napadnuté rozhodnutie zmeniť. Zrušenie napadnutého rozhodnutia je upravené v ods. 3 predmetného ustanovenia s tým, že odvolací orgán vec zruší a vráti na ďalšie konanie, ak je to vhodnejšie z dôvodov rýchlosti a hospodárnosti. Odvolacie konanie podľa správneho poriadku je postavené na apelačnom princípe, ktorý umožňuje orgánu, ktorý rozhoduje o odvolaní, aby sám napravil prvostupňové rozhodnutie a vo veci samej rozhodol sám, pritom sa môže odchýliť od skutkového stavu zisteného prvostupňovým orgánom. Dôsledkom tohto postupu je, že situácia účastníkov konania môže byť rozhodnutím odvolacieho orgánu aj zhoršená v neprospech odvolateľa. V danom prípade žalovaný ako odvolací orgán zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a to z dôvodu, že by nebolo vhodnejšie ani z dôvodov rýchlosti ani z dôvodov hospodárnosti zrušovať rozhodnutie a vracáť ho prvostupňovému správne orgánu. V preskúmanom rozhodnutí žalovaný nemenil ani rozsah ani predmet reštitučného konania, nedopíňal dokazovanie, avšak v súlade s § 59 ods. 2 správneho poriadku odstránil zistené nedostatky prvostupňového správneho konania tým, že vo veci sám rozhodol. Čo sa týka zachovania štátneho občianstva pôvodných vlastníkov žalovaný uviedol, že zachovanie československého štátneho občianstva osobám s nemeckou národnosťou po prijatí dekrétu prezidenta č. 33/1945 Zb. nebolo automatické, ale bolo podmienené podaním žiadosti žiadateľa o zachovanie štátneho občianstva. V súvislosti s uvedeným žalovaný poukázal na nález Ústavného súdu SR III. ÚS 346/2009, v ktorom Ústavný súd SR uviedol, že „Z naznačenej právnej konštrukcie vyplýva, že u osôb nemeckej alebo maďarskej národnosti patriacich do prvej skupiny sa štátne občianstvo v prípade podania žiadosti podľa § 2 ods. 2 dekrétu prezidenta prezumovalo až do prípadného deklaratórneho rozhodnutia príslušného orgánu (§2 ods. 2 druhá veta dekrétu prezidenta), ktorý by konštatoval, že štátne občianstvo nebolo zachované.“ Žalovaný v ďalšom obsahu svojho vyjadrenia poukázal na jednotlivé právne predpisy, ktoré upravovali vrátenie československého štátneho občianstva. Nakoľko však v konaní nebolo preukázané navrátenie štátneho občianstva pôvodným vlastníkom, neboli splnené podmienky podľa § 3 ods. 2 reštitučného zákona. Čo sa týka námietky žalobcu, že zo zákona nevyplýva povinnosť preukázať občianstvo a trvalý pobyt, žalovaný uviedol, že nakoľko nárok žalobcu je od nároku pôvodných vlastníkov len odvodený, preukázanie dátumu úmrtia jednotlivých pôvodných vlastníkov a okruhu ich dedičov, rovnako ako zistenie, či v čase smrti boli občanmi Československej republiky a mali tu trvalý pobyt je rozhodujúce pre posúdenie, či žalobcu možno považovať za oprávnenú osobu podľa § 2 ods. 2 reštitučného zákona. Čo sa týka rozhodnej doby, žalovaný zotrval na svojich skorších vyjadreniach a na záveroch vyplývajúcich z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžr/2/2017, v ktorom sa Najvyšší súd vysporiadal s predchádzajúcimi rozhodnutiami a vysvetlil, z akých dôvodov sa od skoršej judikatúry odklonil.

III.

Rozhodnutie správneho súdu

30. Krajský súd v Prešove ako v tom čase vecne a miestne príslušný správny súd rozsudkom č. k. 2S/18/2019-61 zo dňa 27. februára 2020 rozhodnutie orgánu prvého stupňa, ako aj rozhodnutie

žalovaného zrušil a vec im vrátil na ďalšie konanie. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal právo na úplnú náhradu trov konania voči žalovanému.

31. Krajský súd v Prešove skonštatoval, že návrhom, doručeným dňa 14. decembra 2004, požiadal žalobca o navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v katastrálnom území Spišská Belá, Podhorany a Bušovce, ktoré boli konfiškované jeho starým rodičom E. F. a G. F., B. C.. Súčasťou boli aj konfiškačné rozhodnutia Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.V.-40/46-III. zo dňa 28. februára 1947 na katastrálne územie Slovenská Ves, Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B.-71/46-III. zo dňa 7. februára 1947 na katastrálne územie Bušovce, Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B.-53/46-III. zo dňa 6. februára 1947 na katastrálne územie Bušovce, Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.B.-234/46-III. zo dňa 16. januára 1947 na katastrálne územie Spišská Belá, ktorými došlo k odňatiu pôdohospodárskeho majetku pôvodných vlastníkov, osôb nemeckej národnosti, podľa § 2 nariadenia č. 104/1945.

32. Reštitučný zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. Aj cieľom tohto zákona je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadov straty majetku. Podľa § 2 ods. 1 tohto zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len „rozhodujúce obdobie“) spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

33. Podľa § 2 ods. 2 reštitučného zákona, ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tam stanovenom poradí.

34. Podľa § 3 ods. 2 reštitučného zákona, obdobne sa postupuje aj v prípadoch, keď fyzickej osobe vznikol nárok⁸⁾ na vyňatie pozemkov z konfiškácie podľa osobitných predpisov.⁹⁾ Za osoby, ktorým vznikol nárok na vyňatie pozemkov z konfiškácie podľa osobitných predpisov, treba považovať aj občanov Slovenskej republiky, ktorí majú trvalý pobyt na jej území a ktorým bolo odňaté vlastnícke právo¹⁰⁾ k pozemkom a neboli odsúdení podľa osobitných predpisov.¹¹⁾ Ak tieto pozemky boli už pred rozhodujúcim obdobím pridelené v rámci predpisov o pozemkových reformách, rieši sa nárok týchto oprávnených osôb podľa § 7, ak došlo k odňatiu prídely postupom uvedeným v odseku 1.

Poznámky pod čiarou k reštitučnému zákonu:

8) § 37 a nasl. zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb.

9) Napríklad nariadenie Zboru povereníkov č. 26/1948 Zb. SNR, ktorým sa upravuje vyňatie pôdohospodárskeho majetku osôb maďarskej národnosti z konfiškácie.

10) Nariadenie Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Zb. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení neskorších predpisov. Dekrét prezidenta republiky č. 108/1945 Zb. o konfiškácii nepriateľského majetku a Fondoch národnej obnovy v znení neskorších predpisov.

11) Nariadenie Slovenskej národnej rady č. 33/1945 Zb. SNR o potrestaní fašistických zločincov, okupantov, zradcov a kolaborantov a o zriadení ľudového súdnictva v znení neskorších predpisov.

35. Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona (do 31. decembra 2004) a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2 tohto zákona, ako aj to, že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25. februára 1948 do 01. januára 1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 reštitučného zákona a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 tohto zákona, ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).

36. Čo sa týka námietky žalobcu, že žalovaný skúmal občianstvo pôvodných vlastníkov, ako aj ich trvalý pobyt napriek tomu, že zákon uvedené stanovuje iba v prípade, ak si reštitučný nárok uplatní pôvodný vlastník a v prípade, ak si tento nárok uplatní iná osoba podľa § 2 ods. 2, je jedinou podmienkou skúmanie štátneho občianstva iba osoby, ktorá si nárok uplatnila, Krajský súd v Prešove uviedol, že účelom reštitučného zákona je prinavrátene vlastníctva, resp. poskytnutie náhrady oprávneným osobám, ktorých vlastníctvo k ich pozemkom prešlo na štát alebo inú právnickú osobu v rozhodnom období niektorým zo spôsobov vymenovaných v § 3 ods. 1 alebo 2 tohto zákona. Jedná sa teda o zákon, ktorý svojou podstatou napráva krivdy, ktoré boli spôsobené totalitným režimom, postupmi vtedajších štátnych orgánov, ktoré neboli v súlade s princípmi demokracie, právneho štátu a ochrany základných práv a slobôd. Krivdy boli spôsobené stratou vlastníckeho práva, a preto cieľom a účelom reštitučných zákonov je prinavrátiť vlastníctvo, t. j. je premietnutím princípu ústavnej ochrany vlastníctva zaručenej čl. 20 Ústavy SR. Reštitučný zákon však neznamená automatické obnovenie vlastníckych práv, ale zvolený bol princíp vrátenia majetku po splnení určitých zákonom stanovených podmienok. Jedná sa o objektívne podmienky - strata vlastníckeho práva v rozhodujúcom období, strata vlastníckeho práva niektorým zo zákonom stanovených dôvodov, uplatnenie nároku v zákonom stanovenej prekluzívnej lehote, ako aj subjektívne podmienky, medzi ktoré patrí splnenie podmienky štátneho občianstva Slovenskej republiky a trvalého pobytu na území Slovenskej republiky pôvodných vlastníkov a taktiež štátneho občianstva Slovenskej republiky oprávnenej osoby podľa § 2 ods. 2 reštitučného zákona. Splnenie týchto podmienok má konštitutívny význam, to znamená, že bez ich splnenia právny nárok na reštitúciu nevznikne.

37. Konštatovanie žalobcu, že v prípade, ak si nárok uplatňuje oprávnená osoba v zmysle § 2 ods. 2 reštitučného zákona, sa uvedené skutočnosti týkajúce sa pôvodných vlastníkov nezisťujú a žalobca nie je povinný ich preukázať, nie sú v súlade so systematickým výkladom uvedeného zákona. Nie je možné tvrdiť, že kým u pôvodných vlastníkov zákon ako podmienky na priznanie ich reštitučného nároku ukladá podmienku slovenského štátneho občianstva a trvalého pobytu na území Slovenskej republiky, pri osobách uvedených v odseku 2 predmetného ustanovenia, ktoré svoje právo odvodzujú od pôvodných vlastníkov, postačuje iba preukázanie štátneho občianstva uvedeného žiadateľa, bez toho, aby pôvodní vlastníci spĺňali podmienky uvedené v odseku 1 predmetného ustanovenia. Z uvedeného vyplýva, že systematickým výkladom predmetného znenia § 2 je nevyhnutné dospieť k záveru, že žiadatelia o vydanie nehnuteľností podľa § 2 ods. 2 reštitučného zákona musia na priznanie nároku preukázať splnenie podmienok stanových v odseku 2, avšak zároveň musia byť splnené podmienky u ich právnych predchodcov, teda u pôvodných vlastníkov, ktoré stanovuje odsek 1 predmetného zákona.

38. Uvedené závery vyplývajú aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015, v ktorom Najvyšší súd konštatoval: „Pre prípad, že pôvodný vlastník, ktorý sám spĺňal (a to nielen v okamihu straty vlastníctva, ale i v dobe svojho úmrtia alebo prehlásenia za mŕtveho) všetky zákonom vymedzené znaky, zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho pred uplynutím lehoty stanovenej zákonom v § 13 zákona o pôde na uplatnenie reštitučných nárokov, ustanovuje § 4 ods. 2 tohto zákona, že oprávnenými osobami sú ďalšie fyzické osoby, pokiaľ i ony sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky. Tieto tzv. ďalšie oprávnené osoby zákon rozdelil do piatich skupín (písm. a/ až e/) a súčasne stanovil ich záväzné poradie pre prípadnú postupnosť tak, že postupne sa stávajú ďalšími oprávnenými osobami. Preukázanie dátumu úmrtia jednotlivých pôvodných vlastníkov a okruhu ich dedičov, rovnako ako zistenie, či v čase smrti boli občanmi ČSFR (resp. či aspoň v zmysle § 2 ods. 2 dekrétu prezidenta republiky č.33/1945 Sb. požiadali o zistenie, že československé štátne občianstvo im zostáva zachované) a mali tu trvalý pobyt, je rozhodujúce pre posúdenie, či žiadateľa možno považovať za oprávnenú osobu podľa § 4 ods.2 zákona o pôde“.

39. Krajský súd v Prešove v súvislosti s prejednávanou vecou poukázal aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 127/07 z 29. októbra 2008, v ktorom sa Ústavný súd zaoberal namietanou nesúladosťou čl. I § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. s čl. 1 a čl. 12 v spojení s čl. 20 Ústavy SR, a to na návrh Krajského súdu v Bratislave z dôvodu ustanovenej podmienky štátneho občianstva SR v napadnutom ustanovení zákona č. 503/2003 Z.z.. Ústavný súd SR nevyhovел návrhu Krajského súdu v Bratislave a konštatoval, že rešpektujúc limity dané ústavou, špecifiká reštitučného zákonodarstva, ako aj doterajšiu judikatúru ústavného súdu, čl. I § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z., v ktorom je ustanovená podmienka štátneho občianstva Slovenskej republiky pre navrátene pozemkov, nevykazuje znaky namietaného nesúladu s Ústavou SR. Z odôvodnenia predmetného nálezu vyplýva: „Európska komisia pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „Komisia“) v súvislosti s reštitúciami vyslovila, že podľa dohovoru neexistuje právo na reštitúciu vlastníctva, a pretože diskriminácia podľa čl. 14 dohovoru

je možná len v súvislosti s porušením niektorého hmotného práva zaručeného dohovorom, nemožno odvodiť v prípade podmienky ani štátneho občianstva, ani trvalého pobytu podľa reštitučných predpisov porušenia zákazu diskriminácie. Ak teda neexistuje podľa dohovoru právo na reštitúciu vlastníctva, sú podľa Komisie reštitúcie v rukách každého štátu ako suveréna (č. 23131/93 Brežní v. Slovensko, č. 28390/95 Petzoldová v. Česká republika, č. 23899/93 Nohejl v. Česká republika, č. 23069/93 Jonas v. Česká republika). Ústavný súd Českej republiky pri svojej rozhodovacej činnosti v súvislosti s reštitučným zákonodarstvom konštatoval, že čl. 11 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ktorý platí aj v Slovenskej republike a obsahovo je identický s čl. 20 ods. 2 ústavy, je špeciálnym ustanovením k ústavnému princípu rovnosti všetkých subjektov týkajúcich sa nadobúdania a ochrany vlastníckeho práva. Je to práve čl. 11 ods. 2 listiny, ktorý vytvára pre zákonodarcu priestor pre obmedzenie okruhu oprávnených osôb v reštitučnom zákonodarstve ustanovením podmienky štátneho občianstva (PL. ÚS 24/98). Zásadné stanovisko zaujal Ústavný súd Českej republiky k podmienke štátneho občianstva ako predpokladu pre vydanie majetku v rámci reštitúcie už vo svojom náleze sp. zn. PL. ÚS 33/96 zo 4. júla 1997. V súvislosti s navrátením vlastníctva treba v tejto súvislosti za právne relevantné ustanovenie považovať druhú vetu čl. 20 ods. 2 ústavy, ktorá vytvára priestor na to, aby zákon ustanovil limity osobného rozsahu potenciálnych reštituentov z dôvodu, že toto ustanovenie deklaruje, aby určité veci boli iba vo vlastníctve občanov alebo právnických osôb so sídlom v Slovenskej republike. Kým čl. 4 ústavy explicitne vymedzuje veci, ktoré sú priamo z ústavy vo vlastníctve Slovenskej republiky, čl. 20 ods. 2 prvá veta ústavy ustanovuje zákonné limity vecného rozsahu majetku, ktorý môže byť len vo vlastníctve štátu a čl. 20 ods. 2 druhá veta ústavy vytvára priestor pre zákonodarcu ustanoviť osobný a vecný rozsah pri právnej úprave vlastníctva, resp. majetkových otázok, napríklad tak, že zúži osobný rozsah vlastníkov len na občanov Slovenskej republiky a právnické osoby so sídlom v Slovenskej republike ako vlastníkov určitých vecí.“

40. Na základe vyššie uvedených skutočností Krajský súd v Prešove konštatoval, že správny orgán je oprávnený a zároveň povinný skúmať splnenie podmienok stanovených reštitučným zákonom, pričom práve v prípade oprávnených osôb zákon jednoznačne stanovuje ako podmienky slovenské štátne občianstvo a trvalý pobyt na území Slovenskej republiky u pôvodných vlastníkov a v prípade, ak tieto osoby umreli, tak u osôb vymedzených v odseku 2 § 2 reštitučného zákona je stanovená podmienka štátneho občianstva žiadateľa reštitučného nároku, pričom ako súd vyššie konštatoval, keďže pri osobách stanovených v § 2 ods. 2 reštitučného zákona sa jedná o odvodený nárok od nároku pôvodných vlastníkov, je nevyhnutné, aby aj pôvodným vlastníkom tento nárok vznikol, teda aby tieto osoby spĺňali podmienky vymedzené v odseku 1 predmetného ustanovenia. Vzhľadom na uvedené Krajský súd v Prešove sa stotožnil s postupom žalovaného, ktorý v reštitučnom konaní skúmal štátne občianstvo a trvalý pobyt pôvodných vlastníkov, a tento postup považuje za postup v súlade so zákonom.

41. Čo sa však týka žalobcom namietaného porušenia procesného postupu pred správnym orgánom, keď tento rozhodol o splnení podmienok podľa reštitučného zákona pri vydaní nehnuteľností v katastrálnom území Bušovce, Podhorany a Spišská Belá, pričom správne orgány nerozhodli aj o katastrálnom území Slovenská Ves, napriek tomu, že žalobca predložil doklady týkajúce sa uvedeného katastrálneho územia vrátane rozhodnutia o konfiškácii zo dňa 28. februára 1947, Krajský súd v Prešove považuje postup správnych orgánov za postup v rozpore so zákonom. Konanie o reštitučnom nároku sa riadi ustanoveniami správneho poriadku a teda v zmysle § 19 ods. 2, druhá veta, v spojení s § 19 ods. 3, z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, akej veci sa týka a čo sa ním navrhuje a v prípade, ak podanie nemá predpísané náležitosti, správny orgán pomôže účastníkovi konania nedostatky odstrániť, prípadne ho vyzve, aby ich v určenej lehote odstránil. Z administratívneho spisu je zrejmé, že žalobca v podaní, ktorým si uplatnil reštitučný nárok, označil za pozemky, na ktoré si tento nárok uplatnil, pozemky v katastrálnom území Podhorany, Bušovce a Spišská Belá, pričom ako prílohy k predmetnému návrhu doložil rozhodnutia konfiškačnej komisie na katastrálne územia Podhorany, Bušovce a Slovenská Ves. Z podaného návrhu nie je zrejmé, voči ktorým pozemkom si žalobca uvedený nárok uplatnil, nakoľko uvedené podanie vzhľadom na priložené dokumenty je zmätočné, mal správny orgán vyzvať žalobcu na odstránenie vád a špecifikovanie petitu vzhľadom k dokladom priloženým k návrhu. Vzhľadom k tomu, že správny orgán takto nepostupoval, jeho procesný postup mal za následok nejasnosť v predmete konania, čo spôsobuje zmätočnosť celého konania a následne aj zmätočnosť vo vzťahu k samotnému napadnutému rozhodnutiu. Poukazujúc na uvedené Krajský súd v Prešove mal za naplnený žalobný dôvod a to existenciu podstatného porušenia ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej.

42. Čo sa však týka námietky, že odvolací správny orgán nemá oprávnenie zmeniť rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, v uvedenom sa Krajský súd v Prešove v plnom rozsahu stotožnil s vyjadrením žalovaného a poukázal na apelačný princíp upravený v ustanovení § 59 správneho poriadku, v zmysle ktorého odvolací správny orgán je oprávnený doplniť dokazovanie, odstrániť zistené vady a zmeniť rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu. Krajský súd v Prešove považoval námietku žalobcu, čo sa týka straty možnosti brániť sa voči rozhodnutiu odvolacieho správneho orgánu riadnym opravným prostriedkom za nedôvodnú.

43. Krajský súd v Prešove sa však stotožnil s námietkou žalobcu spočívajúcou v rozšírení rozhodného obdobia v reštitučnom zákone aj na obdobie pred 25. februárom 1945. Zo znenia § 3 ods. 2 reštitučného zákona je zrejmé, že uvedené ustanovenie rozširuje poznámkou pod čiarou č. 9 a 10 reštitučný nárok aj na pozemky, ktoré boli odňaté ich pôvodným vlastníkom aj pred rozhodným obdobím a to za splnenia podmienok definovaných v uvedenom ustanovení.

44. Krajský súd v Prešove poukázal na to, že zákon č. 503/2003 Z.z. v otázke navrátenia vlastníckeho práva k pozemkom, ktoré tvoria poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond, je vlastne pokračovaním zákona č. 229/1991 Zb., pričom umožnil oprávneným osobám, ktoré neuplatnili svoj nárok v lehote podľa zákona č. 229/1991 Zb., aby tento nárok mohli uplatniť v novej jednoročnej lehote. Otázku rozhodného obdobia, oprávnených osôb a podmienky navrátenia vlastníctva upravujú oba tieto právne predpisy obdobne. Krajský súd v Prešove poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015, ktoré je zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 4/2017 pod č. 32, pričom z právnej vety uvedeného rozhodnutia vyplýva:

„I. Z ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov vyplýva záver, že nemožno poznámky pod čiarou č. 9 a č. 9a interpretovať inak, než ako príkladné odkazy na osobitné predpisy prichádzajúce do úvahy, a preto uvedené ustanovenie je žiaduce chápať ako ďalší reštitučný titul špecificky orientovaný do oblasti možnej zákonnej reštitúcie konfiškovaného poľnohospodárskeho majetku priamo v režime zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov. Neobstojí preto ani zásadná námietka, že predmetná konfiškácia majetkov spadá v danom prípade pred tzv. rozhodné obdobie.

II. Je potrebné rešpektovať, že § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov obsahuje výslovné pravidlo ako postupovať pri strate konfiškovaného majetku, a preto je potrebné akceptovať ten záver, že § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov predstavuje prelom do inak striktno vymedzeného rozhodného obdobia pre prípady uvedené v § 6 ods. 1 uvedeného zákona. Opačný výklad by bol v príkrom rozpore s ústavne konformným výkladom na tak citlivú problematiku akou je nesporne problematika reštitučných konaní, ako i v rozpore s právom na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

45. Uvedený právny názor bol uverejnený v Zbierke stanovísk z dôvodu potreby zjednotenia odlišnej rozhodovacej praxe na Najvyššom súde SR a za účelom jej zjednotenia. Na základe uvedeného nemožno vychádzať z rozhodnutia, na ktoré poukazuje žalovaný sp. zn. 10Sžr/3/2012 z 25. januára 2013, v ktorom Najvyšší súd SR zaujal názor, že rozhodné obdobie, v ktorom došlo ku konfiškácii majetku je striktno dané ako obdobie od 25. februára 1948 do 01. januára 1990. Právny názor o rozšírení reštitučných nárokov aj na pozemky odňaté na základe nariadenia č. 104/1945 bol uverejnený aj v ďalších rozhodnutiach prijatých v neskorších súdnych rozhodnutiach, ako napríklad v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžr/138/2016 zo dňa 26. februára 2019.

46. Krajský súd v Prešove uzavrel, že výrok napadnutého rozhodnutia je nesprávny, nakoľko (i) žalovaný ani prvostupňový správny orgán nevyzvali žalobcu na odstránenie nezrovnalostí a špecifikovanie petitu reštitučného návrhu, ale vo veci rozhodli bez toho, aby nezrovnalosť ohľadom obsahu návrhu odstránili, čím porušili ustanovenia o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia; (ii) bolo prijaté nesprávne právne posúdenie veci, čo sa týka rozšírenia obdobia reštitučných nárokov aj na obdobie pred 25. februárom 1945, ak bolo o konfiškácii rozhodnuté na základe nariadenia č. 104/1945. Krajský súd v Prešove preto zrušil rozhodnutie žalovaného podľa

§ 191 ods. 1 písm. c) a g) zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku v platnom a účinnom znení (ďalej aj „SSP“) a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že v ďalšom konaní bude žalovaný viazaný v súlade s ustanovením § 191 ods. 6 SSP právnym názorom správneho súdu.

I.

Argumentácia účastníkov a rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v kasačnom konaní

47. Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove podal žalovaný včas kasačnú sťažnosť a žiadal zrušenie rozsudku Krajského súdu v Prešove a vrátenia veci na ďalšie konanie, resp. zmeny napadnutého rozsudku tak, že rozhodnutie žalovaného potvrdzuje. Uviedol, že Krajský súd v Prešove nesprávne právne posúdil vec (§ 440 ods. 1 písm. g) SSP) a že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 440 ods. 1 písm. h) SSP).

48. Pokiaľ ide o nesprávne právne posúdenie, žalovaný namietal:

- Rozporuplnosť výroku rozsudku Krajského súdu v Prešove s jeho odôvodnením, keď tento súd vo výroku zrušil rozhodnutie orgánu prvého stupňa aj žalovaného, ale v odôvodnení uviedol, že vec vracia na ďalšie konanie žalovanému a tento bude v ďalšom konaní viazaný právnym názorom súdu;

- Nesúhlas so záverom, že mal odstrániť nejasnosti ohľadom uplatneného nároku vo vzťahu k pozemkom v katastrálnom území Slovenská Ves. Žalobca bol listami zo dňa 30. mája 2017, 8. júna 2017 a 21. novembra 2017 vyzývaný na odstránenie väd nároku, k ich odstráneniu ani k preukázaniu skutočností podľa § 3 reštitučného zákona však nedošlo.

- Skutočnosť, že konanie o reštitučnom návrhu je návrhovým konaním, neuplatnením práva v lehote toto právo zaniklo. Žalovaný spochybňuje záver súdu, že žalobca k podaniu doložil aj rozhodnutie konfiškačnej komisie týkajúce sa majetku v katastrálnom území Slovenská Ves - z prezenčnej pečiatky vyplýva, že podanie malo 8 príloh. Ak by boli priložené všetky listiny uvedené v zozname príloh, bol by uvedený ich počet minimálne 25. Súd nezodôvodnil, na základe čoho mal preukázané, že toto rozhodnutie konfiškačnej komisie bolo priložené k návrhu a že k jeho doloženiu nedošlo zo strany iných subjektov, ktoré boli vyzývané na súčinnosť.

- V reštitučnom konaní bolo rozhodujúcou skutočnosťou nepreukázanie štátneho občianstva a trvalého pobytu pôvodných vlastníkov, s čím sa správny súd stotožnil. Napriek tomu zrušil rozhodnutie žalovaného z dôvodu, že sa nestotožnil s posúdením rozhodnej doby, pričom už samotné nesplnenie podmienky štátneho občianstva a trvalého pobytu pôvodných vlastníkov odôvodňuje záver správnych orgánov o nesplnení podmienok na navrátenie vlastníctva bez ohľadu na plynutie rozhodnej doby.

- Pokiaľ ide o rozhodnú dobu, sťažovateľ vychádzal z toho času aktuálneho smerovania judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to rozsudku 4Sžr/2/2017 zo dňa 6. februára 2018. Rozhodnutie žalovaného bolo vydané 10. decembra 2018, pričom správny súd zrušil rozhodnutie žalovaného s odkazom na názor Najvyššieho súdu SR prezentovaný v rozsudku 2Sžr/138/2016 z 26. februára 2019, ktorý v tom čase ešte neexistoval a žalovaný z neho nemohol vychádzať.

49. Podaním zo dňa 16. septembra 2020 sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril žalobca. Rozsudok správneho súdu považoval za riadne a presvedčivo odôvodnený a súhlasil s jeho závermi, pokiaľ ide o posúdenie rozhodovania o majetku v katastrálnom území Slovenská Ves a posúdenie rozhodnej doby. Pokiaľ ide o posúdenie štátneho občianstva a trvalého pobytu pôvodných vlastníkov, zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach. Zároveň požiadal o náhradu trov konania.

50. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky o kasačnej sťažnosti rozhodol rozsudkom zo dňa 30. marca 2022, sp. zn. 5Sžrk/5/2020 tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2S/18/2019-61 zo dňa 27. februára 2020 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

51. Za rozhodujúce Najvyšší správny súd Slovenskej republiky považoval posúdenie otázky splnenia podmienok podľa reštitučného zákona a teda že:

a) oprávnená osoba si uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 reštitučného zákona (do 31. decembra 2004) a súčasne

b) preukázala splnenie zákonných podmienok ustanovených v § 2 ods. 1, 2 reštitučného zákona (štátne občianstvo, trvalý pobyt), ako aj to, že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25. februára 1948 do 1. januára 1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne

ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 reštitučného zákona a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 tohto zákona, ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).

52. Kasačný súd v prvom rade uviedol, že nebolo sporné, že uvedené podmienky musia byť splnené kumulatívne. Následne, vychádzajúc zo spisového materiálu, mal za preukázané, že pôvodní vlastníci E. F. a G. F., B. C. ako osoby nemeckej národnosti stratili československé štátne občianstvo podľa ústavného dekrétu prezidenta republiky č. 33/1945 Sb. o úprave československého štátneho občianstva osôb národnosti nemeckej a maďarskej a o jeho znovunadobudnutie nepožiadali a tiež, že v čase ich úmrtia nebol preukázaný ich trvalý pobyt na území SR, naopak, zo spisového materiálu vyplynulo, že mali trvalý pobyt v Nemecku. Kasačný súd preto s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015, ktoré je zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 4/2017 pod č. 32 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/153/2003 z 24. februára 2010 dospel k záveru, že uvedené podmienky na navrátenie vlastníctva k požadovaným pozemkom vo vzťahu k pôvodným vlastníkom splnené neboli a už tieto závery boli postačujúce na prijatie záveru o nespĺnení podmienky na navrátenie vlastníctva žalobcu k požadovaným pozemkom.

53. Pokiaľ ide o správnosť posúdenia rozsahu rozhodného obdobia, kasačný súd sa stotožnil so záverom Krajského súdu v Prešove o tom, že táto podmienka splnená bola a Krajský súd v Prešove svoj záver riadne odôvodnil. Kasačný súd v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžr/132/2013 z 24. júna 2015, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 4/2017 pod č. 32, z ktorého vyplýval právny názor o rozšírení časového vymedzenia reštitučných nárokov aj na pozemky odňaté na základe nariadenia č. 104/1945. Následne v odôvodnení svojho rozhodnutia rozsiahlo poukázal na vývoj a rôzne smerovanie rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR a v tejto súvislosti upriamil pozornosť na skutočnosť, že napriek existencii rozsudkov Najvyššieho súdu SR, vrátane rozsudku, na ktorý poukázal žalovaný (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 10Sžr/3/2012 z 25. januára 2013), ktoré obsahujú opačný právny názor, tieto treba považovať iba ako pokus o odklon od uvedeného stanoviska správneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktorý však nebol neskoršou praxou správneho kolégia Najvyššieho súdu SR ani Najvyšším správnym súdom SR akceptovaný (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Sžr/138/2016 z 26. februára 2019, rozsudok Najvyššieho súdu SR 5 Sžrk 7/2019 z 29. novembra 2021). Kasačný súd preto uzatvoril, že kasačný dôvod nesprávneho právneho posúdenia rozhodného obdobia, ani kasačný dôvod odklonu Krajského súdu v Prešove od ustálenej rozhodovacej praxe nepovažoval za relevantný.

54. Kasačný súd neprisvedčil ani námietke žalovaného o rozporuplnosti výroku Krajského súdu v Prešove, pričom uviedol, že formulácia výroku zodpovedá zneniu § 191 ods. 3 a § 191 ods. 4 SSP a je z neho zrejmé, že správny súd zrušuje rozhodnutie orgánu prvého stupňa aj žalovaného. Pokiaľ ide o bod. 35 rozsudku, kde Krajský súd v Prešove uvádza, že v ďalšom konaní bude právnym názorom viazaný žalovaný, a nie prvostupňový orgán, nejedná sa o vadu spôsobilú privodiť zmenu alebo zrušenie rozsudku správneho súdu.

2. Kasačný súd nepovažoval za relevantnú ani argumentáciu žalovaného o tom, že predmetom konania nemali byť pozemky v katastrálnom území Slovenská Ves, pretože neboli nárokom žiadateľa – žalobcu riadne uplatnené. Kasačný súd naopak súhlasil s Krajským súdom v Prešove, že podaný návrh je v tomto smere skutočne nejasný, pretože v ňom žalobca toto katastrálne územie neuvádza, hoci výslovne uvádza ďalšie katastrálne územia, avšak v prílohe sa nachádza rozhodnutie konfiškačnej komisie práve vo vzťahu k tomuto katastrálnemu územiu. Kasačný súd sa preto stotožnil so záverom Krajského súdu v Prešove, že pri riadnom postupe sa mal správny orgán touto skutočnosťou zaoberať.

55. Kasačný súd záverom vytkol Krajskému súdu v Prešove nezohľadnenie potreby vyhodnotenia významu ustálených pochybení ohľadne zahrnutia ďalších nehnuteľností v nadväznosti na záver o nespĺnení základných podmienok pre priznanie reštitučného nároku. Ako je zrejmé z podaného návrhu, ako aj z celého administratívneho a súdneho konania, nehnuteľnosti v katastrálnom území N. O. boli žalobcom uplatňované po pôvodných vlastníkoch E. F. a G. F., B. C., u ktorých sa nepreukázalo splnenie podmienky štátneho občianstva a trvalého pobytu. Po prijatí záveru o nespĺnení podmienky štátneho občianstva a trvalého pobytu pôvodných vlastníkov už vytýkanie nezahrnutia určených nehnuteľností do predmetu reštitučného nároku nemá reálny význam. To isté by platilo aj v prípade záveru, ak by v

konaní teoreticky bolo preukázané, že G. C. bola právnou predchodkyňou G. F. a žalobca mal v úmysle žiadať aj vydanie týchto nehnuteľností.

56. Ak by teda správny orgán v ďalšom konaní aj konal a rozhodoval o uvedených nehnuteľnostiach v katastrálnom území Slovenská Ves, nemohol by dospieť k inému záveru, než k akému dospel ohľadom iných nehnuteľností pôvodných vlastníkov, zahrnutých do prejednávaného reštitučného nároku. Kasačný súd preto považoval za nesprávne právne posúdenie ako relevantný dôvod kasačnej sťažnosti skutočnosť, že napriek tomu, že správny súd mal z rozhodnutia žalovaného za preukázané nesplnenie podmienky štátneho občianstva pôvodných vlastníkov, zaviazal správne orgány konať a rozhodovať o ďalších nárokoch po totožných pôvodných vlastníkoch. Takýto postup by bol nehospodárny a neefektívny a v rozpore s ustáleným záverom súdnej praxe, že rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka (R 122/2003: Správnym konaním sa nazýva postup správnych orgánov, účastníkov konania a ďalších osôb pri vydávaní rozhodnutí, ktorý upravuje právny predpis. Zmyslom všetkých procesných predpisov je zabezpečiť realizáciu hmotných noriem vo forme rozhodnutia o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb podľa takého postupu, aby vo veci bol zistený skutkový stav čo najúplnejšie prostriedkami, ktoré objasňujú okolnosti rozhodujúce pre posúdenie veci, a aby účastníkovi, o ktorého vec - práva a povinnosti ide, bola poskytnutá možnosť predkladať dôkazy, návrhy a obhajovať svoje práva. Toto platí osobitne, ak ide o konanie, v ktorom dôkazná povinnosť spočíva na účastníkovi. Pri tomto zmysle konania dôvodom na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu v zmysle § 250i ods. 3 OSP môže byť len taká vada, ktorá mohla mať vplyv na správnosť, zákonnosť rozhodnutia. Rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka.)

II.

Aplikované právne predpisy

57. Podľa § 2 ods. 1 reštitučného zákona, právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len „rozhodujúce obdobie“) spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

58. Podľa § 2 ods. 2 reštitučného zákona, ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

- a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,
- b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,
- c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,
- d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,
- e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

59. Podľa § 3 ods. 2 reštitučného zákona obdobne sa postupuje aj v prípadoch, keď fyzickej osobe vznikol nárok⁸⁾ na vyňatie pozemkov z konfiškácie podľa osobitných predpisov.⁹⁾ Za osoby, ktorým vznikol nárok na vyňatie pozemkov z konfiškácie podľa osobitných predpisov, treba považovať aj občanov Slovenskej republiky, ktorí majú trvalý pobyt na jej území a ktorým bolo odňaté vlastnícke právo¹⁰⁾ k pozemkom a neboli odsúdení podľa osobitných predpisov.¹¹⁾ Ak tieto pozemky boli už pred rozhodujúcim obdobím pridelené v rámci predpisov o pozemkových reformách, rieši sa nárok týchto oprávnených osôb podľa § 7, ak došlo k odňatiu prídela postupom uvedeným v odseku 1.

Poznámky pod čiarou k reštitučnému zákonu:

8) § 37 a nasl. zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb.

9) Napríklad nariadenie Zboru povereníkov č. 26/1948 Zb. SNR, ktorým sa upravuje vyňatie pôdohospodárskeho majetku osôb maďarskej národnosti z konfiškácie.

10) Nariadenie Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Zb. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov

60. Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v platnom a účinnom znení (ďalej aj „správny poriadok“), rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spofahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

61. Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

62. Podľa § 33 ods. 5 správneho poriadku, správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

III.

Právne posúdenie veci správnym súdom po rozhodnutí o kasačnej sťažnosti

63. Správny súd v Košiciach (ďalej aj „správny súd“) je od 01. júna 2023 súdom konajúcim v správnych veciach, na ktorý v tomto rozsahu prešiel výkon súdnictva z Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove (v zmysle § 7a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 1, 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Prejednávaná vec bola pôvodne predložená Krajskému súdu v Prešove a po vrátení z kasačného súdu bola jej pridelená sp. zn. 2S/38/2022. Od 01. júna 2023 je na konanie v tejto veci príslušný Správny súd v Košiciach, vec bola náhodným výberom pridelená senátu 3S a je vedená pod sp. zn. PO-2S/38/2022.

64. Správny súd v ďalšom konaní po vrátení veci opakovane preskúmal zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia a administratívneho konania žalovaného, ako aj orgánu prvého stupňa v intenciách záväzného právneho názoru (§ 469 SSP) vysloveného Najvyšším správnym súdom SR v zrušujúcom rozsudku sp. zn. 5Sžrk/5/2020 a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná a preto ju v súlade s § 190 SSP zamietol.

65. Správny súd nariadil vo veci pojednávanie na deň 26.10.2023, ktorého sa zúčastnil osobne žalobca a jeho právna zástupkyňa, ako aj poverený zástupca žalovaného. Právna zástupkyňa žalobcu vo svojom prednese zotrvala na argumentoch uvedených v doterajšom konaní, pričom zdôraznila, že právni predchodcovia žalobcu v čase konfiškácie preukázateľne boli občania Československého štátu a mali tu trvalý pobyt. Pokiaľ ide o skúmanie podmienok pre vyňatie nehnuteľností z konfiškácie, tie sa podľa jej názoru majú vzťahovať len na žiadateľa. Taktiež zotrvala na tvrdení, že vo vzťahu k nehnuteľnostiam v katastrálnom území Slovenská Ves a Podhorany sa správne orgány nedostatočne zaoberali zistením skutočného stavu veci, v dôsledku čoho došlo k procesným pochybeniam. Zástupca žalovaného uviedol, že v administratívnom, ako aj súdnom konaní bolo dostatočne preukázané, že pôvodní vlastníci stratili československé štátne občianstvo na základe zákona a to jeho navrátenie bolo potrebné požiadať. Ako neodôvodnený považoval argument, že podmienky na vyňatie nehnuteľností z konfiškácie majú spĺňať len osoby žiadajúce o ich vyňatie, t.j. v prípade pôvodných vlastníkov by tieto podmienky boli prísnejšie ako v prípade ich dedičov, čo by spôsobilo nerovnosť účastníkov v konaní. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nehnuteľností v iných katastrálnych územiach, túto považuje za irelevantnú, pretože výsledok týchto konaní by bol stále ten istý.

66. Správny súd úvodom konštatuje, že z obsahu administratívneho spisu ako aj z priebehu súdneho konania sú zrejmé a nesporné nasledovné skutočnosti:

- žalobca dňa 14. decembra 2004 urobil na Obvodnom pozemkovom úrade v Kežmarku podanie – Uplatnenie nároku na navrátenie vlastníctva v zmysle z. č. 503/2003 Z.z. - § 5 ods. 1, predmetom ktorého boli pozemky nachádzajúce sa v katastrálnych územiach Spišská Belá, Podhorany a Bušovce, po pôvodných vlastníkoch – E. F., G. F. B. C., E. (B.) B. a manž. E. (H.) B. I., J. B.;

- prílohou podania boli konfiškačné rozhodnutia Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.V.-40/46-III. zo dňa 28. februára 1947 na katastrálne územie Slovenská Ves, Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B.-71/46-III. zo dňa 7. februára 1947 na katastrálne územie Bušovce, Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. B.-53/46-III. zo dňa 6. februára 1947 na katastrálne územie Bušovce a Konfiškačnej komisie v Kežmarku č. S.B.- 234/46-III. zo dňa 16. januára 1947 na katastrálne územie Spišská Belá;

- E. (E.) F., nar. XX. XXXXXXX XXXX a G. N. F., B. C., nar. X. XXXXXX XXXX v rámci sčítania ľudu z roku 1938 osvedčili štátnu príslušnosť Slovensko a národnosť nemeckú (Popisný hárok Bušovce zaslaný Ministerstvom vnútra SR, Štátny archív v Prešove, pracovisko Archív Poprad dňa 13. decembra 2017);

- E. F., nar. XX. XXXXXXX XXXX, zomr. XX. XXXXXXXXXXX XXXX mal v čase smrti trvalý pobyt na L. XX, B., J. M., C. (výpis z úmrtného listu zo dňa 28. septembra 1970);

- E. F., nar. XX. XXXXXXX XXXX a G. F., B. C., nar. X. XXXXXX XXXX neboli odsúdení ľudovými súdmi podľa nariadenia SNR č. 33/1945 Zb. o potrestaní fašistických zločincov, okupantov, zradcov a kolaborantov a o zriadení ľudového súdnictva (Potvrdenie vydané Ministerstvom vnútra SR, Štátny archív v Prešove, Špecializované pracovisko Spišský archív v Levoči zo dňa 18. decembra 2017).

67. Správny súd vzhľadom na vyššie uvedené preukázané skutočnosti, ako aj na právny názor Krajského súdu v Prešove potvrdený kasačným súdom zotrváva na závere, že podmienky na navrátenie vlastníctva k požadovaným pozemkom vyplývajúce z § 2 ods. 1, 2 (štátne občianstvo a trvalý pobyt) v spojení s § 3 ods. 2 reštitučného zákona vo vzťahu k pôvodným vlastníkom E. F. a G. F., B. C. splnené neboli. V tejto súvislosti správny súd osobitne upriamuje pozornosť na prítomný čas použitý v ust. § 3 ods. 2 reštitučného zákona, čo nasvedčuje tomu, že tieto podmienky museli byť splnené jednak v čase konfiškácie, a za predpokladu, že takéto osoby zomreli, tak ich mali spĺňať aj v čase smrti. Vyplývajú z uvedeného je možné následne ustáliť, že vzhľadom na to, že žalobca je právnym nástupcom (dedičom) po pôvodných vlastníkoch, zo sukcesorickej povahy tohto právneho postavenia mu nemožno priznať viac práv, ako by mali pôvodní vlastníci a preto správny súd zotrváva na názore, že mu nárok na vyňatie pozemkov z konfiškácie nevznikol.

68. Následne v zmysle záväzného stanoviska kasačného súdu správny súd konštatuje, že vzhľadom na tú skutočnosť, že posúdenie splnenia základných podmienok ustanovených v § 2 ods. 1, 2 reštitučného zákona je rozhodujúcou náležitosťou posudzovania otázky prípadného vzniku nároku na vyňatie pozemkov z konfiškácie v prospech pôvodných vlastníkov a teda následne aj žalobcu, keďže je bez iného preukázané, že tieto pôvodnými vlastníkami splnené neboli vo vzťahu ku katastrálnemu územiu Spišská Belá a Bušovce, ani nové administratívne konanie týkajúce sa katastrálneho územia Slovenská Ves a Podhorany by nebolo spôsobilé zvrátiť podstatu rozhodnutia žalovaného spočívajúcu v tom, že žalobcovi nárok na vyňatie pozemkov z konfiškácie nevznikol.

69. Správny súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4SŽ/98-102/02 zo dňa 17. decembra 2002, v ktorom bolo konštatované, že: „Správnym konaním sa nazýva postup správnych orgánov, účastníkov konania a ďalších osôb pri vydávaní rozhodnutí, ktorý upravuje právny predpis. Konanie a postup správneho orgánu majú povahu synonym. Zmyslom všetkých procesných predpisov je zabezpečiť realizáciu hmotných noriem vo forme rozhodnutia o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb za takého postupu, aby vo veci bol zistený skutkový stav, čo najúplnejšie, prostriedkami, ktoré objasňujú okolnosti rozhodné pre posúdenie veci, a aby účastníkovi, o ktorého vec – práva a povinnosti ide, bola poskytnutá možnosť predkladať dôkazy, návrhy a obhajovať svoje práva. Toto platí zvlášť, ak ide o konanie, v ktorom dôkazná povinnosť spočíva na účastníkovi.... Rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka“.

70. Správny súd berúc do úvahy rozhodnutia Krajského súdu v Prešove ako aj Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vec v rozsahu žalobných dôvodov posúdil a z dôvodov vyššie uvedených rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

71. O trovách konania rozhodol správny súd podľa § 167 a nasl. SSP, podľa ktorého účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože žalobca nemal v konaní úspech celkom ani z časti

a žalovanému nevznikli také dôvodne vynaložené trovy konania, ktoré by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať.

72. O trovách kasačného konania rozhodol správny súd podľa § 167 a nasl. SSP v spojení s § 467 SSP, podľa ktorého účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal, pretože žalobca nemal v kasačnom konaní úspech celkom ani z časti a žalovanému nevznikli také dôvodne vynaložené trovy konania, ktoré by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať.

73. Vo veci rozhodol senát v pomere 3:0 hlasov (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a. na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c. účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d. v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e. vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f. nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g. rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h. sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i. nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j. podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Sťažnostné body podľa písm. g) až i) sťažovateľ vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správnym súdom (§ 440 ods. 1, 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie II. stupňa; ak ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/ SSP; ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).